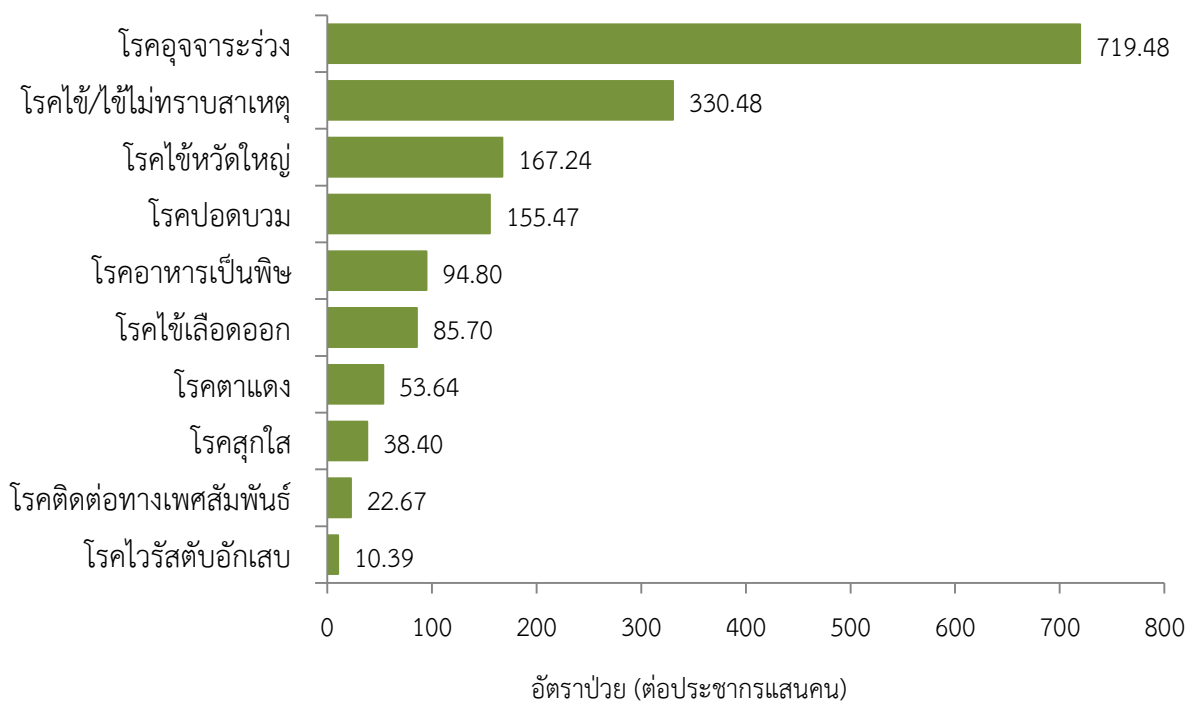

สถานการณ์โรคสำคัญที่เฝ้าระวังทางระบาดวิทยาในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 9 ประจำสัปดาห์ที่ 28 ปี 2563 (วันที่ 12 - 18 กรกฎาคม 2563)

การวิเคราะห์สถานการณ์ใช้ข้อมูลสะสมตั้งแต่สัปดาห์ที่ 1 - 27 (วันที่ 1 มกราคม - 11 กรกฎาคม 2563) เขตสุขภาพที่ 9 ได้รับรายงานผู้ป่วยในระบบเฝ้าระวัง รง.506 จากเครือข่าย 4 จังหวัด (นครราชสีมา ชัยภูมิ สุรินทร์ และบุรีรัมย์) มีรายงานผู้เสียชีวิต 7 ราย ได้แก่ โรคไข้หวัดใหญ่ 2 ราย (นครราชสีมา 2 ราย) โรคไข้หัด 2 ราย (นครราชสีมา 2 ราย) โรคไข้เลือดออก 2 ราย (นครราชสีมา 2 ราย) และโรคไข้สมองอักเสบไม่ทราบสาเหตุ 1 ราย (สุรินทร์ 1 ราย)

10 อันดับโรคที่มีอัตราป่วยต่อประชากรแสนคนสูงสุด

10 อันดับโรคที่มีอัตราป่วยต่อประชากรแสนคนสูงสุด คือ โรคอุจจาระร่วง 719.48 ต่อประชากรแสนคน โรคไข้/ไข้ไม่ทราบสาเหตุ 330.48 ต่อประชากรแสนคน โรคไข้หวัดใหญ่ 167.24 ต่อประชากรแสนคน โรคปอดบวม 155.47 ต่อประชากรแสนคน โรคอาหารเป็นพิษ 94.80 ต่อประชากรแสนคน โรคไข้เลือดออก 85.70 ต่อประชากรแสนคน โรคตาแดง 53.64 ต่อประชากรแสนคน โรคสுகไส 38.40 ต่อประชากรแสนคน โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ 22.67 ต่อประชากรแสนคน และโรคไวรัสตับอักเสบบี 10.39 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 10 อันดับโรคที่มีอัตราป่วยต่อประชากรแสนคนสูงสุดในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 9

ที่มา: รายงาน 506 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในพื้นที่ข้อมูล ณ วันที่ 16 กรกฎาคม 2563

โรคที่เป็นปัญหาทางสาธารณสุขในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 9 มีดังนี้

โรคไข้เลือดออกปี 2563 (วันที่ 1 มกราคม - 18 กรกฎาคม 2563)

สถานการณ์โรคไข้เลือดออกประเทศไทย

ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - 13 กรกฎาคม 2563 มีผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก 28,299 ราย อัตราป่วย 42.61 ต่อประชากรแสนคน เสียชีวิต 20 ราย อัตราป่วยตายร้อยละ 0.07 อัตราส่วนเพศชายต่อหญิง 1: 0.90 พบมากที่สุดในกลุ่มอายุ 15-24 ปี ร้อยละ 26.30 รองลงมาคือกลุ่มอายุ 10-14 ปี ร้อยละ 22.42 และกลุ่มอายุ 25-34 ปี ร้อยละ 12.55 ตามลำดับ ภาคที่มีอัตราป่วยสูงสุด คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 61.51 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาคือภาคเหนือ 34.88 ต่อประชากรแสนคนภาคกลาง 33.42 ต่อประชากรแสน และภาคใต้ 30.70 ต่อประชากรแสน ตามลำดับ โดยจังหวัดที่มีอัตราป่วยสูงสุดในประเทศ คือ จังหวัดชัยภูมิ อัตราป่วย 153.23 ต่อประชากรแสนคน

สถานการณ์โรคไข้เลือดออกเขตสุขภาพที่ 9

ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - 11 กรกฎาคม 2563 พบผู้ป่วย 5,800 ราย อัตราป่วย 85.70 ต่อประชากรแสนคน เสียชีวิต 2 ราย (นครราชสีมา 2 ราย) อัตราป่วยตายเท่ากับร้อยละ 0.03 อัตราส่วนเพศหญิงต่อเพศชาย 1:1.06 พบมากที่สุดในกลุ่มอายุ 10-14 ปี อัตราป่วย 357.94 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา คือกลุ่มอายุ 5-9 ปี อัตราป่วย 308.10 ต่อประชากรแสนคน และกลุ่มอายุ 15-24 ปี อัตราป่วย 146.46 ต่อประชากรแสนคนตามลำดับ ดังรูปที่ 1

เปรียบเทียบจำนวนผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกปี 2563 กับค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง (2558-2562) พบว่ามีความผิดปกติของการเกิดโรคตั้งแต่สัปดาห์ที่ 1 ต่อเนื่องจากปี 2562 เนื่องจากจำนวนผู้ป่วยมากกว่าค่ามัธยฐานและมีแนวโน้มการเกิดโรคเพิ่มขึ้น (สัปดาห์ที่ 24-27 ข้อมูลยังไม่ครบถ้วน) ดังรูปที่ 2

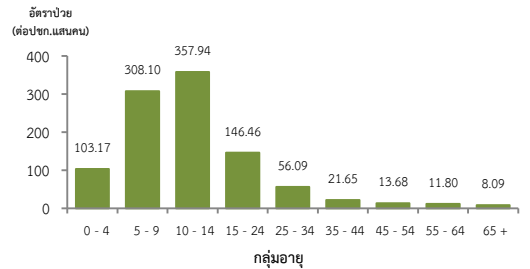
จังหวัดที่มีอัตราป่วยโรคไข้เลือดออกสูงสุดคือ จังหวัดชัยภูมิ 152.89 ต่อประชากรแสนคนรองลงมาคือ จังหวัดนครราชสีมา 111.09 ต่อประชากรแสนคน จังหวัดสุรินทร์ 39.58 ต่อประชากรแสนคน และจังหวัดบุรีรัมย์ 35.99 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 1 เมื่อจำแนกอัตราป่วยโรคไข้เลือดออกในระดับอำเภอพบว่า อำเภอที่มีอัตราป่วยสูงสุดคือ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา 448.18 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาคืออำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ 268.14 ต่อประชากรแสนคน และอำเภอเนินสง่า จังหวัดชัยภูมิ 261.41 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 2

ข้อเสนอแนะ

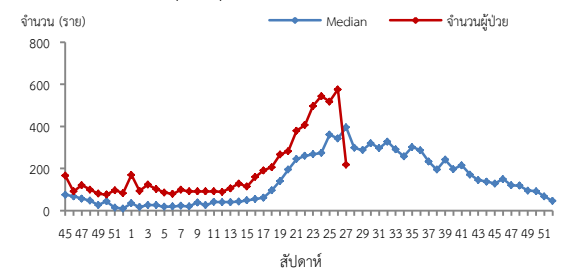
1. ฝ้าระวังผู้ป่วยโดยเฉพาะเด็กเล็กในศูนย์เด็กเล็กและกลุ่มนักเรียน ถ้าพบผู้ป่วยจะต้องสอบสวนโรคเฉพาะรายทุกราย และดำเนินการควบคุมโรคตามมาตรการ 0 3 7
2. ควบคุมค่าดัชนีลูกน้ำยุงลายไม่ให้เกินเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด ($HI \leq 10, CI = 0$)
3. ประชาสัมพันธ์มาตรการ 3 เก็บป้องกัน 3 โรค และ 5ป 1ข ในการควบคุมโรคไข้เลือดออก
4. สร้างความเข้าใจและความตระหนักในการควบคุม ป้องกันโรคไข้เลือดออก “บ้านตนเอง ครอบครัวตนเอง คนในครอบครัวต้องเป็นผู้ดูแลกันเองเป็นอันดับแรก “หรือที่เรียกว่า “บ้านใครบ้านมัน”

ตารางที่ 2 อัตราป่วยโรคไข้เลือดออกสูงสุด 10 อันดับแรกในปี 2563 เขตสุขภาพที่ 9

อัตราป่วยสะสม 10 อันดับแรก ระหว่างวันที่ 1 ม.ค. - 11 ก.ค. 2563				
ลำดับ	อำเภอ	จังหวัด	Pt.ราย	อัตราป่วย*
1	เฉลิมพระเกียรติ	นครราชสีมา	160	448.18
2	พุทไธสง	บุรีรัมย์	125	268.14
3	เนินสง่า	ชัยภูมิ	68	261.41
4	โนนไทย	นครราชสีมา	153	212.62
5	เทพารักษ์	นครราชสีมา	52	208.45
6	เกษตรสมบูรณ์	ชัยภูมิ	233	208.16
7	คอนสาร	ชัยภูมิ	124	200.11
8	เมือง	ชัยภูมิ	366	198.78
9	ปักธงชัย	นครราชสีมา	217	184.97
10	สูงเนิน	นครราชสีมา	152	182.64

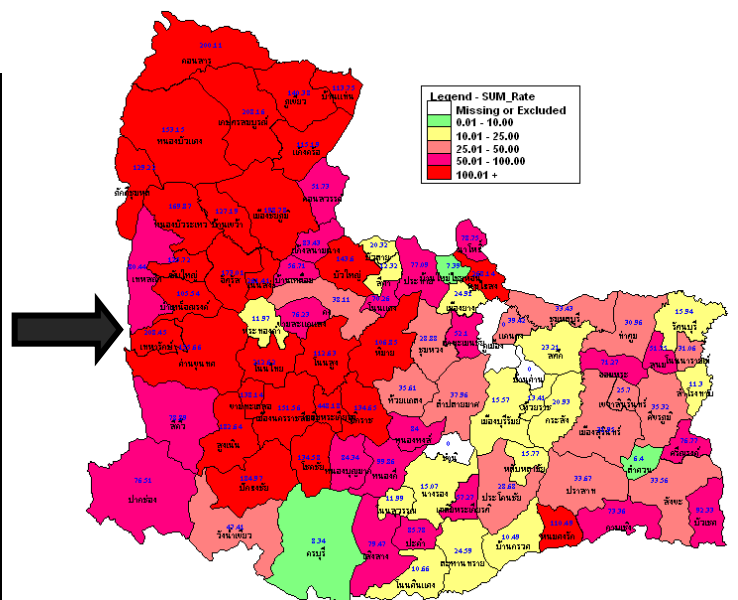
รูปที่ 1 แผนภูมิแสดงอัตราป่วยโรคไข้เลือดออกต่อประชากรแสนคน จำแนกตามกลุ่มอายุ ปี 2563

หมายเหตุ: สัปดาห์ที่ 24-27 ข้อมูลยังไม่ครบถ้วน
รูปที่ 2 จำนวนผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกจำแนกรายสัปดาห์เปรียบเทียบ ข้อมูลปี 2563 กับค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง (2558-2562) ตารางที่ 1 เปรียบเทียบผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกปี 2563 และปี 2562 ช่วงเวลาเดียวกันแยกรายจังหวัด

จังหวัด	ปี 2563 (1ม.ค.-11 ก.ค.63)		ปี 2562 (1ม.ค.-11 ก.ค.62)		อัตราป่วยปี 63/62 (เท่า)
	Pt. (ราย)	อัตราป่วย*	Pt. (ราย)	อัตราป่วย*	
ชัยภูมิ	1,742	152.89	1,257	110.33	1.39
นครราชสีมา	2,932	111.09	4,614	174.82	0.64
สุรินทร์	553	39.58	1,566	112.08	0.35
บุรีรัมย์	573	35.99	1,823	114.52	0.31

หมายเหตุ * อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน

รูปที่ 3 อัตราป่วยโรคไข้เลือดออก ปี 2563 จำแนกรายอำเภอในเขตสุขภาพที่ 9

โรคไข้หวัดใหญ่ ปี 2563 (วันที่ 1 มกราคม - 18 กรกฎาคม 2563)

สถานการณ์โรคไข้หวัดใหญ่ประเทศไทย

ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - 13 กรกฎาคม 2563 มีผู้ป่วย 103,923 ราย อัตราป่วย 156.48 ต่อประชากรแสนคน เสียชีวิต 3 ราย อัตราป่วยตายร้อยละ 0.002 อัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิง 1:1.08 พบมากที่สุดในกลุ่มอายุ 0-4 ปี ร้อยละ 21.63 รองลงมา คือกลุ่มอายุ 10-14 ปี ร้อยละ 12.41 และกลุ่มอายุ 7-9 ปี ร้อยละ 11.01 ตามลำดับ ภาคที่มีอัตราป่วยสูงสุดคือ ภาคเหนือ 224.95 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา คือ ภาคกลาง 183.43 ต่อประชากรแสนคน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 131.13 ต่อประชากรแสนคน และภาคใต้ 62.67 ต่อประชากรแสนคนตามลำดับ โดยจังหวัดที่มีอัตราป่วยสูงสุดในประเทศ คือ จังหวัดพะเยา อัตราป่วย 457.48 ต่อประชากรแสนคน

สถานการณ์โรคไข้หวัดใหญ่เขตสุขภาพที่ 9

ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - 11 กรกฎาคม 2563 พบผู้ป่วย 11,318 ราย อัตราป่วย 167.24 ต่อประชากรแสนคน มีผู้เสียชีวิต 2 ราย (นครราชสีมา 2 ราย) อัตราป่วยตายร้อยละ 0.02 อัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิง 1:1.12 พบมากที่สุดในกลุ่มอายุ 0-4 ปี อัตราป่วย 651.81 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา คือ กลุ่มอายุ 5-9 ปี อัตราป่วย 565.54 ต่อประชากรแสนคน และกลุ่มอายุ 10-14 ปี อัตราป่วย 311.16 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ ดังรูปที่ 1

เปรียบเทียบกับผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ ปี 2563 กับค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง (2558-2562) พบว่าปี 2563 ตั้งแต่สัปดาห์ที่ 1-8 มีความผิดปกติของการเกิดโรคไข้หวัดใหญ่เนื่องจากจำนวนผู้ป่วยมากกว่าค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง แต่ตั้งแต่สัปดาห์ที่ 9 - ปัจจุบัน แนวโน้มการเกิดโรคลดลงอย่างต่อเนื่องและน้อยกว่าค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง (สัปดาห์ที่ 24-27 ข้อมูลยังไม่ครบถ้วน) ดังรูปที่ 2 และมีค่าสัดส่วน ILI ทั้ง 4 จังหวัด น้อยกว่าร้อยละ 5 ดังรูปที่ 3

จังหวัดที่มีอัตราป่วยโรคไข้หวัดใหญ่สูงสุด คือ จังหวัดนครราชสีมา 244.39 ต่อประชากรแสนคนรองลงมา คือ จังหวัดชัยภูมิ 157.46 ต่อประชากรแสนคน จังหวัดบุรีรัมย์ 140.21 ต่อประชากรแสนคน และจังหวัดสุรินทร์ 60.26 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 1 เมื่อจำแนกอัตราป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ระดับอำเภอ พบว่า อำเภอที่มีอัตราป่วยสูงสุดคือ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา 749.29 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาคืออำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา 488.73 ต่อประชากรแสนคน และอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 422.59 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 2

ข้อเสนอแนะ

1. โรคไข้หวัดใหญ่เป็นโรคที่มีวิธีการป้องกันและวิธีการรักษาที่มีประสิทธิภาพ แต่ต้องเฝ้าระวังในกลุ่มผู้สูงอายุอย่างเข้มข้นเนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีอัตราป่วยต่ำแต่มีอัตราป่วยตายสูง ซึ่งส่วนใหญ่อยู่กลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีโรคประจำตัวด้วยโรคเรื้อรังไม่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่
2. เฝ้าระวังผู้ป่วยที่มีอาการ ILI โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ ถ้าพบผู้ป่วยที่มีอาการเข้าได้กับโรคไข้หวัดใหญ่ต้องตรวจทางห้องปฏิบัติการด้วย Rapid test และให้ยา Oseltamivir
3. ในสถานที่ที่มีคนอยู่หนาแน่นและพักค้าง เช่น เรือนจำ ค่ายทหาร โรงเรียน การเข้าค่ายพักแรม ควรมีการคัดกรองผู้ที่มีอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ หากพบผู้ป่วยต้องมีการแยกผู้ป่วยโดยให้แยกห้องนอน หรือหยุดเรียน หยุดงาน
4. เมื่อมีผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่จะต้องดำเนินการสอบสวนโรคเฉพาะรายทุกราย และค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมในพื้นที่

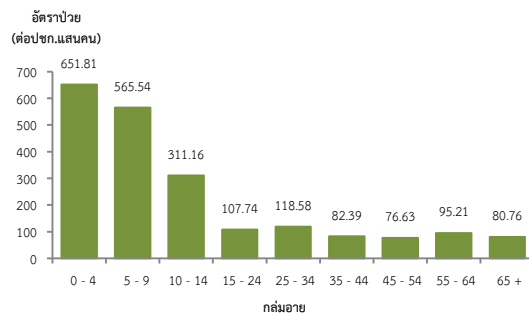
ตารางที่ 1 เปรียบเทียบอัตราป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ปี 2563 และปี 2562 ช่วงเวลาเดียวกันแยกรายจังหวัด

จังหวัด	ปี 2563		ปี 2562		อัตราป่วย (เท่า)
	(1 ม.ค.-11 ก.ค. 63)		(1 ม.ค.-11 ก.ค.62)		
	Pt. (ราย)	อัตราป่วย*	Pt. (ราย)	อัตราป่วย*	
นครราชสีมา	6,450	244.39	15,146	573.88	0.43
ชัยภูมิ	1,794	157.46	3,296	289.29	0.54
บุรีรัมย์	2,232	140.21	2,627	165.02	0.85
สุรินทร์	842	60.26	2,154	154.17	0.39

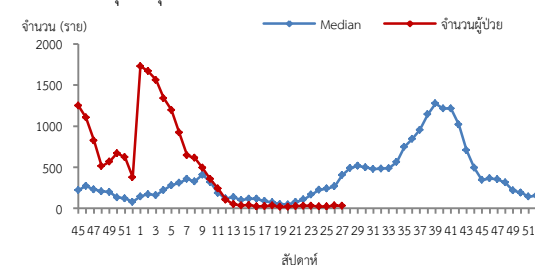
หมายเหตุ * อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน

ตารางที่ 2 อัตราป่วยโรคไข้หวัดใหญ่สูงสุด 10 อันดับแรกในปี 2563 เขตสุขภาพที่ 9

อัตราป่วยสะสม 10 อันดับแรก ระหว่างวันที่ 1 ม.ค. - 11 ก.ค. 2563				
ลำดับ	อำเภอ	จังหวัด	Pt.ราย	อัตราป่วย*
1	เสิงสาง	นครราชสีมา	528	749.29
2	บัวใหญ่	นครราชสีมา	405	488.73
3	เมือง	นครราชสีมา	1935	422.59
4	บัวลาย	นครราชสีมา	102	414.55
5	โชคชัย	นครราชสีมา	323	395.18
6	ลำปลายมาศ	บุรีรัมย์	516	384.09
7	ห้วยแถลง	นครราชสีมา	276	364.02
8	หนองบัวระเหว	ชัยภูมิ	139	363.26
9	ปักธงชัย	นครราชสีมา	416	354.59
10	ขามทะเลสอ	นครราชสีมา	90	303.24

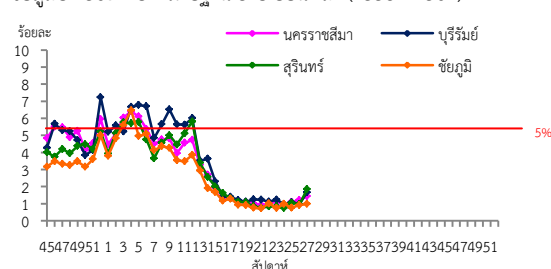

รูปที่ 1 แผนภูมิแสดงอัตราป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ต่อประชากรแสนคน จำแนกตามกลุ่มอายุ ปี 2563

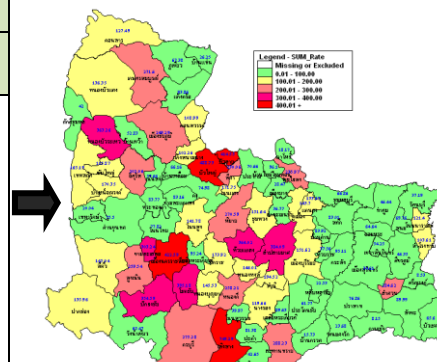
หมายเหตุ : สัปดาห์ที่ 24-27 ข้อมูลยังไม่ครบถ้วน

รูปที่ 2 จำนวนผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่จำแนกรายสัปดาห์เปรียบเทียบกับข้อมูลปี 2563 กับค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง (2558 - 2562)

รูปที่ 3 สัดส่วน ILI ต่อผู้ปวยนอก แยกรายจังหวัดเขตสุขภาพที่ 9 นครราชสีมา ปี 2563

ที่มา : ระบบเฝ้าระวังโรคทางระบาดวิทยาของกลุ่มอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ สำนักงานระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ข้อมูล ณ วันที่ 16 ก.ค. 2563

รูปที่ 4 อัตราป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ ปี 2563 จำแนกรายอำเภอในเขตสุขภาพที่ 9

โรคมือ เท้า ปาก ปี 2563 (วันที่ 1 มกราคม - 18 กรกฎาคม 2563)

สถานการณ์โรคมือ เท้า ปาก ประเทศไทย

ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - 11 กรกฎาคม 2563 พบผู้ป่วย 6,523 ราย อัตราป่วย 9.82 ต่อประชากรแสนคน ไม่มีผู้เสียชีวิต อัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิง 1:0.82 กลุ่มอายุที่พบมากที่สุดคือ 0-4 ปี ร้อยละ 82.78 รองลงมา คือ 7-9 ปี ร้อยละ 4.75 และอายุ 5 ปี ร้อยละ 4.72 ตามลำดับ ภาคที่มีอัตราป่วยสูงสุด คือ ภาคเหนือ 16.41 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา คือ ภาคใต้ 10.49 ต่อประชากรแสนคน ภาคกลาง 9.81 ต่อประชากรแสนคน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5.92 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ โดยจังหวัดที่มีอัตราป่วยสูงสุดในประเทศ คือ จังหวัดน่าน อัตราป่วย 39.25 ต่อประชากรแสนคน

สถานการณ์โรคมือเท้าปากเขตสุขภาพที่ 9

ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - 11 กรกฎาคม 2563 มีผู้ป่วย 337 ราย อัตราป่วย 4.98 ต่อประชากรแสนคน ไม่มีผู้เสียชีวิต อัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิง 1:1.04 มากที่สุดในอายุ 1 ปี อัตราป่วย 149.83 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา คือ อายุ 2 ปี อัตราป่วย 81.38 ต่อประชากรแสนคน และอายุ 3 ปี อัตราป่วย 67.14 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับดังรูปที่ 1

เปรียบเทียบจำนวนผู้ป่วยโรคมือเท้าปากปี 2563 กับค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง (2558-2562) ไม่พบความผิดปกติของการเกิดโรค โดยมีจำนวนผู้ป่วยน้อยกว่าค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง (สัปดาห์ที่ 24-27 ข้อมูลยังไม่ครบถ้วน) ดังรูปที่ 2

จังหวัดที่มีอัตราป่วยโรคมือเท้าปากสูงสุดคือ จังหวัดสุรินทร์ 5.30 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา คือ จังหวัดนครราชสีมา 5.19 ต่อประชากรแสนคน จังหวัดชัยภูมิ 5.00 ต่อประชากรแสนคน และจังหวัดบุรีรัมย์ 4.33 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 1 เมื่อจำแนกอัตราป่วยโรคมือเท้าปากระดับอำเภอ พบว่า อำเภอที่มีอัตราป่วยสูงสุดคืออำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์ 16.14 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาคือ อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา 15.80 ต่อประชากรแสนคน และอำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ 15.69 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 2

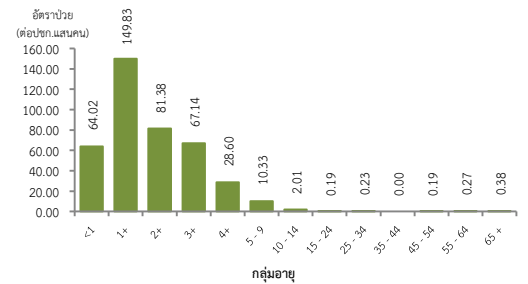
ข้อเสนอแนะ

ดำเนินงานควบคุมป้องกันโรคในศูนย์เด็กเล็กอย่างเข้มข้นและต่อเนื่องดังนี้

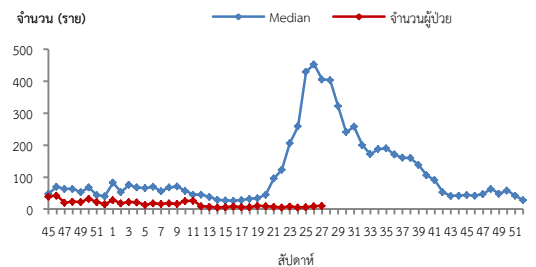
- ครูที่เลี้ยงคักรองนักเรียนทุกเช้าก่อนเข้าเรียนหากพบเด็กป่วยให้แจ้งผู้ปกครองรับเด็กไปพบแพทย์หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และแจ้งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดชอบเมื่อพบนักเรียนที่มีอาการสงสัยโรคมือ เท้า ปาก
- สอนเด็กล้างมืออย่างถูกวิธีและจัดให้มีจุดล้างมือพร้อมสบู่หรือเจลล้างมือรวมถึงทำความสะอาดเครื่องนอน ของเล่นและอุปกรณ์ที่ใช้ส่วนรวมเป็นประจำ
- ผู้ปกครองควรหมั่นสังเกตอาการบุตรหลานอย่างใกล้ชิดหากมีอาการใช้ร่วมกับแผลในปากโดยอาจมีหรือไม่มีตุ่มน้ำที่มือหรือเท้าก็ได้บางรายอาจมีเฉพาะไข้วรรีบพาไปพบแพทย์และให้หยุดเรียนจนกว่าจะหายเป็นปกติและไม่ควรคลุกคลีกับคนอื่นๆในครอบครัวหลีกเลี่ยงการพาบุตรหลานที่มีอาการป่วยไปในที่ชุมชน เช่น สนามเด็กเล่น บ้านบอล ตลาด ห้างสรรพสินค้า เป็นต้น เพื่อลดการแพร่กระจายเชื้อและป้องกันการระบาดในชุมชน

ตารางที่ 2 อัตราป่วยโรคมือเท้าปากสูงที่สุด 10 อันดับแรกในปี 2563 เขตสุขภาพที่ 9

อัตราป่วยสะสม 10 อันดับแรก ระหว่างวันที่ 1 ม.ค. - 11 ก.ค. 2563				
ลำดับ	อำเภอ	จังหวัด	Pt.ราย	อัตราป่วย*
1	บ้านด่าน	บุรีรัมย์	5	16.14
2	วังน้ำเขียว	นครราชสีมา	7	15.80
3	หนองกี่	บุรีรัมย์	11	15.69
4	ชุมพลบุรี	สุรินทร์	11	15.32
5	ท่าตูม	สุรินทร์	13	13.42
6	บัวเชด	สุรินทร์	5	12.15
7	เกษตรสมบูรณ์	ชัยภูมิ	13	11.61
8	เสิงสาง	นครราชสีมา	8	11.35
9	ลำปลายมาศ	บุรีรัมย์	15	11.17
10	หนองบัวระเหว	ชัยภูมิ	4	10.45

รูปที่ 1 แผนภูมิแสดงอัตราป่วยโรคมือเท้าปากต่อประชากรแสนคนจำแนกตามกลุ่มอายุปี 2563

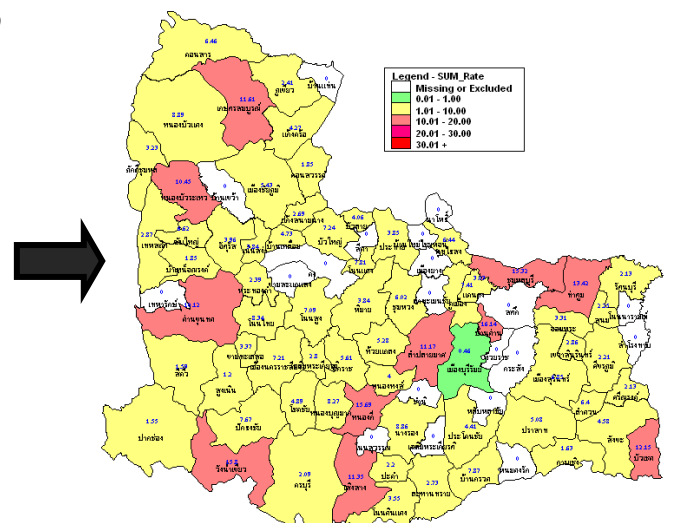

รูปที่ 2 จำนวนผู้ป่วยโรคมือเท้าปากจำแนกรายสัปดาห์เปรียบเทียบกับข้อมูลปี 2563 กับค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง (2558-2562)

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบอัตราป่วยโรคมือเท้าปากปี 2563 และปี 2562 ช่วงเวลาเดียวกันแยกรายจังหวัด

จังหวัด	ปี 2563 (1 ม.ค.-11 ก.ค.63)		ปี 2562 (1 ม.ค.-11 ก.ค.62)		อัตราป่วย ปี 63/62 (เท่า)
	Pt. (ราย)	อัตรา ป่วย*	Pt. (ราย)	อัตรา ป่วย*	
สุรินทร์	74	5.30	687	49.17	0.11
นครราชสีมา	137	5.19	1104	41.83	0.12
ชัยภูมิ	57	5.00	275	24.14	0.21
บุรีรัมย์	69	4.33	731	45.92	0.09

หมายเหตุ * อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน

รูปที่ 3 อัตราป่วยโรคมือเท้าปาก ปี 2563จำแนกรายอำเภอในเขตสุขภาพที่ 9

โรคหัด ปี 2563 (วันที่ 1 มกราคม - 18 กรกฎาคม 2563)

สถานการณ์โรคหัดประเทศไทย

ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - 11 กรกฎาคม 2563 พบผู้ป่วย 874 ราย อัตราป่วย 1.32 ต่อประชากรแสนคน ไม่มีผู้เสียชีวิต อัตราส่วนชายต่อเพศหญิง 1: 0.92 พบมากที่สุดในกลุ่มอายุ 0-4 ปี ร้อยละ 27.80 รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 15-24 ปี ร้อยละ 24.37 และกลุ่มอายุ 25-34 ร้อยละ 18.65 ตามลำดับ ภาคที่มีอัตราป่วยสูงสุดคือภาคใต้ 2.99 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา คือ ภาคเหนือ 1.59 ต่อประชากรแสนคน ภาคกลาง 1.16 ต่อประชากรแสนคน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 0.60 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ โดยจังหวัดที่มีอัตราป่วยสูงสุดในประเทศ คือ จังหวัดนราธิวาส อัตราป่วย 13.58 ต่อประชากรแสนคน

สถานการณ์โรคหัดเขตสุขภาพที่ 9

ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - 11 กรกฎาคม 2563 พบผู้ป่วยโรคหัด 41 ราย อัตราป่วย 0.61 ต่อประชากรแสนคน ไม่มีรายงานผู้เสียชีวิต อัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิง 1:1.56 พบมากในอายุ 4 ปี อัตราป่วย 3.89 ต่อประชากรแสนคนอายุ 3 ปี อัตราป่วย 1.31 ต่อประชากรแสนคน และกลุ่มอายุ 10-14 ปี อัตราป่วย 1.13 ต่อประชากรแสนคน ดังรูปที่ 1

ผู้ป่วยปี 2563 เปรียบเทียบค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง (2558-2562) พบว่ามีความผิดปกติของการเกิดโรคสัปดาห์ที่ 7-9 โดยมีจำนวนผู้ป่วยมากกว่าค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง แต่ตั้งแต่สัปดาห์ที่ 10-27 มีแนวโน้มการเกิดโรคลดลงน้อยกว่าค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง (สัปดาห์ที่ 24-27 ข้อมูลยังไม่ครบถ้วน) ดังรูปที่ 2

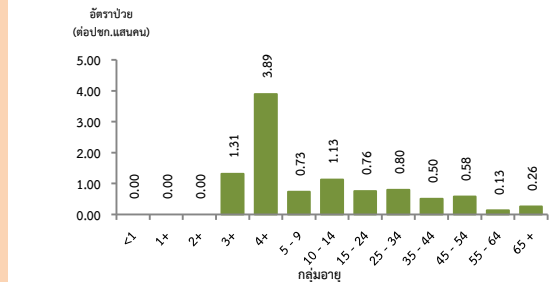
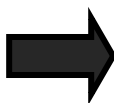
จังหวัดที่มีอัตราป่วยโรคหัดสูงสุด คือ จังหวัดชัยภูมิ 1.76 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาคือ จังหวัดนครราชสีมา 0.61 ต่อประชากรแสนคน จังหวัดสุรินทร์ 0.21 ต่อประชากรแสนคน และจังหวัดบุรีรัมย์ 0.13 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 1 ซึ่งเมื่อจำแนกอัตราป่วยโรคหัดระดับอำเภอพบว่า อำเภอที่มีอัตราป่วยสูงสุดคือ อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ 23.77 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาคืออำเภอบัวเชด จังหวัดสุรินทร์ 7.29 ต่อประชากรแสนคน และอำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์ 4.51 ต่อประชากรแสนคน รายละเอียดดังตารางที่ 2

ข้อเสนอแนะ

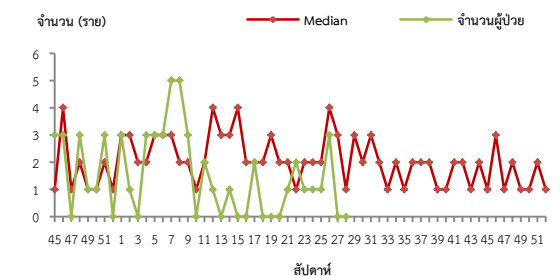
1. หน่วยงานสาธารณสุข และสถานพยาบาลควรเพิ่มความเข้มแข็งในการเฝ้าระวังและสอบสวนผู้ป่วยไขข้อผื่นและผู้ป่วยสงสัยหัด โดยให้มีการสอบสวนและรายงานผู้ป่วยสงสัย รวมถึงเก็บตัวอย่างเลือดส่งตรวจยืนยันทาง ห้องปฏิบัติการ ผ่านระบบ Measles Database Online (www.eradicationthai.com) ภายใน 48 ชั่วโมงหลังพบผู้ป่วยสงสัย
2. เน้นการดูแลและแยกผู้ป่วยหัดในโรงพยาบาล โดยพิจารณาให้วิตามินเอแก่ผู้ป่วยสงสัยหัดทุกรายเพื่อลดอาการรุนแรง และควรแยกผู้ป่วยออกจากผู้ป่วยโรคอื่นเพื่อลดโอกาสการติดเชื้อในโรงพยาบาล
3. ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคหัด การติดต่อ การป้องกัน การรักษา แก่ผู้ป่วยและบุคคลใกล้ชิด
4. รมรงศ์ให้วัคซีนในกลุ่มเป้าหมายที่อยู่ในพื้นที่ระบาด และไม่สามารถตรวจสอบประวัติการได้รับวัคซีน

ตารางที่ 2 อัตราป่วยโรคหัดสูงสุด 10 อันดับแรกในปี 2563 เขตสุขภาพที่ 9

อัตราป่วยสะสม 10 อันดับแรก ระหว่างวันที่ 1 ม.ค. - 11 ก.ค. 2563				
ลำดับ	อำเภอ	จังหวัด	Pt.ราย	อัตราป่วย*
1	จัตุรัส	ชัยภูมิ	18	23.77
2	บัวเชด	สุรินทร์	3	7.29
3	พลับพลาชัย	บุรีรัมย์	2	4.51
4	สูงเนิน	นครราชสีมา	2	2.40
5	เมือง	นครราชสีมา	10	2.18
6	บ้านเหลื่อม	ชัยภูมิ	1	1.85
7	หนองบุญมาก	นครราชสีมา	1	1.65
8	ห้วยแถลง	นครราชสีมา	1	1.32
9	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	1.21
10	ปักธงชัย	นครราชสีมา	1	0.85

รูปที่ 1 แผนภูมิแสดงอัตราป่วยโรคหัดต่อประชากรแสนคนจำแนกตามกลุ่มอายุ ปี 2563

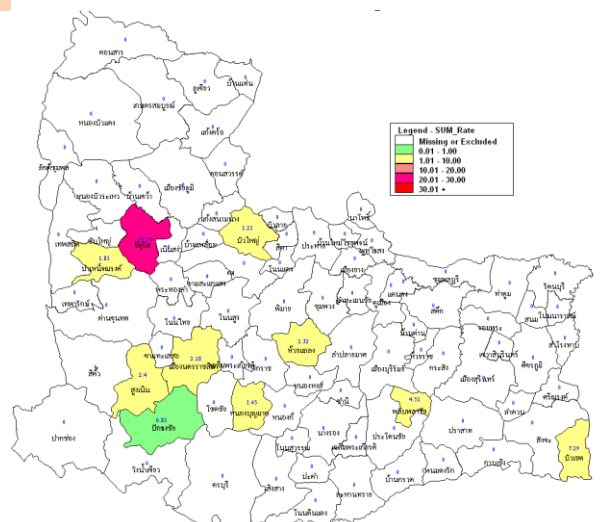
หมายเหตุ : สัปดาห์ที่ 24-27 ข้อมูลยังไม่ครบถ้วน

รูปที่ 2 จำนวนผู้ป่วยโรคหัด จำแนกรายสัปดาห์เปรียบเทียบกับข้อมูลปี 2563 กับค่ามัธยฐาน 5 ปี ย้อนหลัง (2558-2562)

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบอัตราป่วยโรคหัดปี 2563และปี 2562ช่วงเวลาเดียวกัน แยกรายจังหวัด

จังหวัด	ปี 2563 (1 ม.ค.-11 ก.ค.63)		ปี 2562 (1 ม.ค.-11 ก.ค.62)		อัตราป่วย ปี 63/62 (เท่า)
	Pt. (ราย)	อัตรา ป่วย*	Pt. (ราย)	อัตรา ป่วย*	
ชัยภูมิ	20	1.76	11	0.97	1.81
นครราชสีมา	16	0.61	43	1.63	0.37
สุรินทร์	3	0.21	13	0.93	0.23
บุรีรัมย์	2	0.13	15	0.94	0.14

หมายเหตุ * อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน

รูปที่ 3 อัตราป่วยโรคหัดปี 2563 จำแนกรายอำเภอในเขตสุขภาพที่ 9

โรคปอดบวม ปี 2563 (วันที่ 1 มกราคม - 18 กรกฎาคม 2563)

สถานการณ์โรคปอดบวมประเทศไทย

ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - 13 กรกฎาคม 2563 พบผู้ป่วย 106,476 ราย อัตราป่วย 160.31 ต่อประชากรแสนคน เสียชีวิต 78 ราย อัตราป่วยตาย ร้อยละ 0.07 อัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิง 1: 0.82 พบมากที่สุดในกลุ่มอายุ 65 ปีขึ้นไป ร้อยละ 40.13 รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 0-4 ปี ร้อยละ 19.48 และกลุ่มอายุ 55-64 ร้อยละ 14.40 ตามลำดับ ภาคที่มีอัตราป่วยสูงสุด คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 204.84 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา คือ ภาคเหนือ 200.50 ต่อประชากรแสนคน ภาคใต้ 132.85 ต่อประชากรแสนคน และภาคกลาง 107.40 ต่อประชากรแสนคนตามลำดับ โดยจังหวัดที่มีอัตราป่วยสูงสุดในประเทศ คือ จังหวัดอุบลราชธานี อัตราป่วย 346.75 ต่อประชากรแสนคน

สถานการณ์โรคปอดบวมเขตสุขภาพที่ 9

ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - 11 กรกฎาคม 2563 พบผู้ป่วย 10,522 ราย อัตราป่วย 155.47 ต่อประชากรแสนคน ไม่มีผู้เสียชีวิต อัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิง 1:1.18 พบมากที่สุดในกลุ่มอายุ 65 ปีขึ้นไปอัตราป่วย 605.27 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาคือกลุ่มอายุ 0-4 ปี อัตราป่วย 445.20 ต่อประชากรแสนคน และกลุ่มอายุ 55-64 ปีอัตราป่วย 212.55 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ ดังรูปที่ 1

เปรียบเทียบกับจำนวนผู้ป่วยโรคปอดบวม ปี 2563 กับค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง (2558-2562) พบว่าตั้งแต่สัปดาห์ที่ 10-ปัจจุบัน ไม่พบความผิดปกติของการเกิดโรค โดยมีจำนวนผู้ป่วยน้อยกว่าค่ามัธยฐานและแนวโน้มการเกิดโรคลดลงอย่างต่อเนื่อง (สัปดาห์ที่ 24-27 ข้อมูลยังไม่ครบถ้วน) ดังรูปที่ 2

จังหวัดที่มีอัตราป่วยโรคปอดบวมสูงสุด คือ จังหวัดบุรีรัมย์ 212.83 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา คือ จังหวัดชัยภูมิ 201.96 ต่อประชากรแสนคน จังหวัดสุรินทร์ 121.75 ต่อประชากรแสนคน และจังหวัดนครราชสีมา 118.67 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 1 เมื่อจำแนกอัตราป่วยโรคปอดบวมในระดับอำเภอพบว่า อำเภอที่มีอัตราป่วยสูงที่สุดคือ อำเภอหนองบัวระเหว จังหวัดชัยภูมิ 674.25 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาคือ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ 382.60 ต่อประชากรแสนคน และอำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ 358.58 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 2

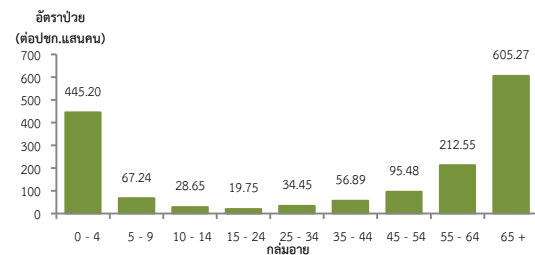
ข้อเสนอแนะ

1. ผู้ป่วยที่เป็นโรคปอดบวมจากไข้หวัดใหญ่ควรให้ยาต้านเชื้อไวรัส
2. หลังจากผู้ป่วยได้รับการวินิจฉัยสาเหตุจากเชื้อแบคทีเรียควรรักษาด้วยยาปฏิชีวนะอย่างรวดเร็วที่สุด
3. ฉีดวัคซีนป้องกันโรคในกลุ่มเสี่ยงคือ เด็กเล็ก ผู้ที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไป และผู้ที่มีภาวะภูมิคุ้มกันต่ำหรือมีโรคประจำตัวบางอย่าง การฉีดวัคซีนที่ช่วยลดอัตราการเกิดโรคปอดบวมจากการติดเชื้อซึ่งได้แก่ วัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่ และวัคซีนป้องกันโรคปอดอักเสบ

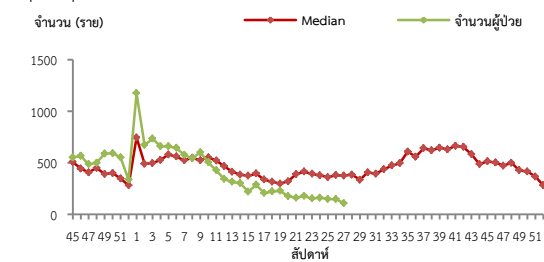
ตารางที่ 2 อัตราป่วยโรคปอดบวมที่สูงสุด 10 อันดับแรกในปี 2563 เขตสุขภาพที่ 9

อัตราป่วยสะสม 10 อันดับแรก ระหว่างวันที่ 1 ม.ค. - 11 ก.ค. 2563				
ลำดับ	อำเภอ	จังหวัด	Pt.ราย	อัตราป่วย*
1	หนองบัวระเหว	ชัยภูมิ	258	674.25
2	ลำปลายมาศ	บุรีรัมย์	514	382.60
3	กระสัง	บุรีรัมย์	377	358.58
4	สังขะ	สุรินทร์	435	331.75
5	เขวาสินรินทร์	สุรินทร์	108	308.40
6	สตึก	บุรีรัมย์	305	272.23
7	หนองหงส์	บุรีรัมย์	131	262.01
8	พลับพลาชัย	บุรีรัมย์	114	256.81
9	แก้งคร้อ	ชัยภูมิ	240	255.98
10	สีดา	นครราชสีมา	62	254.70

นางสายชล เพชรล้ำ นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ/ผู้จัดทำ
นายอภิรัตน์ โสกำปัง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ/ผู้ตรวจทาน

รูปที่ 1 แผนภูมิแสดงอัตราป่วยโรคปอดบวมต่อประชากรแสนคนจำแนกตามกลุ่มอายุ ปี 2563

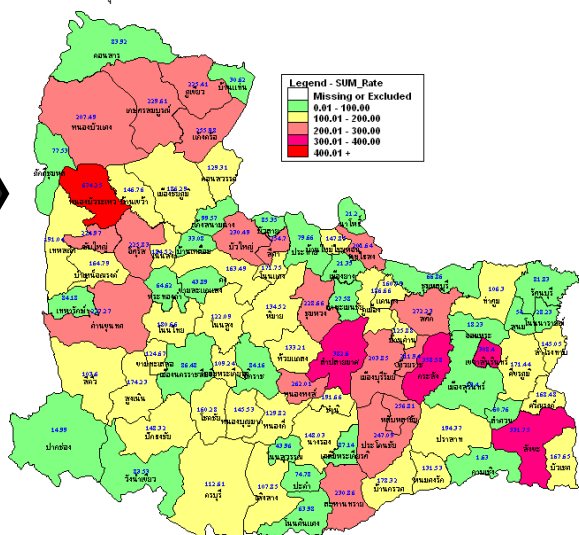
หมายเหตุ : สัปดาห์ที่ 24-27 ข้อมูลยังไม่ครบถ้วน

รูปที่ 2 จำนวนผู้ป่วยโรคปอดบวมจำนวนรายสัปดาห์เปรียบเทียบกับข้อมูลปี 2563 กับค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง (2558-2562)

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบอัตราป่วยโรคปอดบวมปี 2563 และปี 2562 ช่วงเวลาเดียวกันแยกรายจังหวัด

จังหวัด	ปี 2563 (1 ม.ค.-11 ก.ค.63)		ปี 2562 (1 ม.ค.-11 ก.ค.62)		อัตราป่วย ปี 63/62 (เท่า)
	Pt. (ราย)	อัตรา ป่วย*	Pt. (ราย)	อัตรา ป่วย*	
บุรีรัมย์	3,388	212.83	3,090	194.11	1.10
ชัยภูมิ	2,301	201.96	3,454	303.15	0.67
สุรินทร์	1,701	121.75	2,605	186.45	0.65
นครราชสีมา	3,132	118.67	4,021	152.36	0.78

หมายเหตุ * อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน

รูปที่ 3 อัตราป่วยโรคปอดบวมปี 2563 จำแนกรายอำเภอในเขตสุขภาพที่ 9